DÜNYA PAMUK PİYASASI
2023-2032 GÖRÜNÜMÜ

Araştırma ve Piyasa Geliştirme Müdürlüğü
İzmir Ticaret Borsası

Bu rapor; Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) işbirliğinde hazırlanan ve 2023-2032 yıllarını kapsayan "Tarımsal Görünüm" çalışmasından derlenmiştir. Rapor; devam eden ekonomik risk ve belirsizliklerile yüksek üretim maliyetleri dikkate alınarak ulusal, bölgesel ve küresel düzeylerde pamuk piyasasının on yıllık değerlendirmesini sunmaktadır.

Projeksiyonda Öne Çıkanlar

Önümüzdeki on yılda istikrarlı büyüme

Önümüzdeki on yılda dünya ham pamuk tüketiminin orta ve düşük gelirli ülkelerdeki nüfus ve gelir artışı nedeniyle yıllık olarak %1,8 oranında artması beklenmektedir. Pamuk elyaf tüketimi, tekstil ve hazır giyim sektörlerindeki talep gelişmelerine ve ikame mallarla olan rekabete bağlı olmaya devam edecektir. Mahlıç pamuk tüketimindeki artışa Bangladeş ve Vietnam gibi Asya ülkelerinin öncülük etmesi beklenmektedir.

Mahlıç pamuk kullanımının dünya genelindeki dağılımı, genellikle giyim ve konfeksiyon endüstrilerine yakın konumda bulunan pamuk işletmelerine bağlı olarak oluşmaktadır. Geçtiğimiz yıllarda Asya'da pamuk öğütme kapasitesinde belirgin bir artış yaşandı ve bu eğilimin önümüzdeki on yılda da devam etmesi beklenmektedir.

Çin'in pamuk tüketimi 2007'de zirveye ulaşmıştır. Ancak daha sıkı işgücü ve çevre düzenlemeleri ile artan işgücü maliyetleri sektörü diğer Asya ülkelerine, özellikle de Vietnam ve Bangladeş'e itmiştir. Bu nedenle tüketim eğrisi o zamandan bu yana düşüşe geçmiştir. Bu ülkeler geçtiğimiz yıllarda tekstil endüstrilerinde güçlü bir büyüme yaşamıştır ve önümüzdeki on yılda dokuma işletme kapasitelerindeki büyük yabancı yatırımların da desteğiyle daha fazla artış olması beklenmektedir. Buna karşılık, Çin'deki işletmelerin pamuk tüketimi 2016'dan bu yana sabit durumda kalmıştır ve önümüzdeki on yılda da aynı seviyelerde kalacağına ilişkin bir görünüm söz konusudur. Bir diğer büyük pamuk tüketicisi olan Hindistan'da ise tekstil ürünlerinde öngörülen artışın pamuk kullanımında sürekli bir artışa yol açması beklenmektedir.

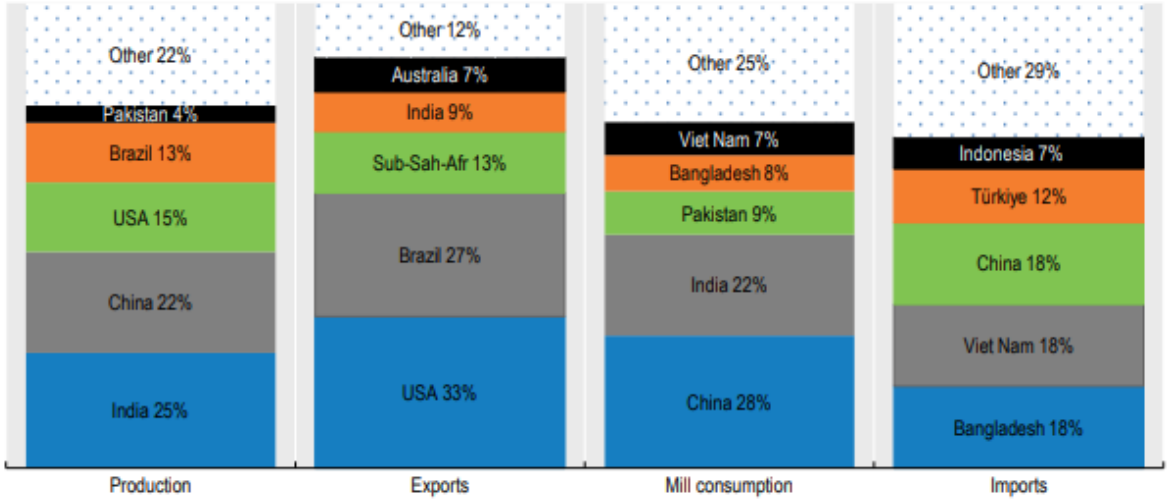
Önümüzdeki on yılda, dünya mahlıç pamuk üretiminin yıllık %1,81 oranında artarak 2032 yılında 28,1 Milyon tona ulaşması beklenmektedir. Bu artış ekim alanlarındaki artıştan (yıllık %0,4) ziyade, verimdeki artıştan (yıllık %1,4) kaynaklanacaktır. Genetikteki ilerlemeler, gelişen tarımsal uygulamalar, yeni teknolojiler ve hassas tarım teknolojilerine yönelik dijitalleşmenin verimdeki artışı desteklemesi beklenmektedir.

Bu unsurlar verimliliğin arttırılmasına önemli ölçüde katkıda bulunacaktır. Ayrıca, Amerika Birleşik Devletleri ve Brezilya'da hasat edilen alanlardaki marjinal artışlar da pamuk üretiminin artmasına katkıda bulunacaktır. Genel olarak; Hindistan ve Çin, 2032 yılında küresel üretimin yaklaşık %46'sını oluşturarak dünya pamuk üretimindeki liderliğini sürdürecektir.

Dünya mahlıç pamuk ticaretindeki büyümenin baz döneme kıyasla %15,8 artarak 2032 yılına kadar 11,9 milyon ton olması öngörülmektedir. Ayrıca, Bangladeş ve Vietnam gibi güçlü tekstil sanayine sahip ülkelerin büyük ölçüde hammadde ithalatına bağımlı olduğu da göz önünde bulundurularak, dünya ticaretinin genel tüketimden biraz daha yüksek bir hızda büyümesi beklenmektedir. Büyüyen boşluk esas olarak, mahlıç ticaretinin öncelikli olarak ihracata dayalı olduğu Brezilya ve Amerika Birleşik Devletleri gibi başlıca üretici ülkeler tarafından doldurulacaktır. Genel olarak, dünya pamuk pazarının yapısının önümüzdeki on yılda önemli ölçüde değişmemesi, Sahra Altı Afrika'nın 2032 yılında Amerika Birleşik Devletleri ve Brezilya'dan sonra üçüncü büyük ham pamuk

ihracatçısı olmaya devam etmesi beklenmektedir (Şekil 1)

Şekil 1. 2032 Yılında Pamuk Piyasasında Küresel Roller

Not: Sunulan rakamlar ilgili değişkenin dünya toplamlarındaki paylarını ifade etmektedir.
Kaynak: OECD/FAO (2023), "OECD-FAO Tarımsal Görünüm" OECD Tarım istatistikleri, http://dx.doi.org/10.1787/agr-outl-dataen.

Uluslararası pamuk fiyatlarının reel anlamda orta vadede bir miktar düşüş eğilimi göstermesi öngörülmektedir.

Verimlilik artışının yanı sıra sentetik elyaf fiyatlarındaki düşüş beklentisi de aynı şekilde pamuk fiyatlarını etkileyecek ve aşağı yönlü baskı oluşturacaktır.

Talep yönündeki temel belirsizlikler genel sonucu etkileyebilmektedir. İlk olarak, küresel ekonomideki gelişmeler tekstil ve hazır giyim ürünlerinin tüketimini etkileyerek pamuğa olan talebi etkileyebilir. İkincisi, başta polyester olmak üzere sentetik elyafların beklenenden daha rekabetçi olması pamuğa olan talebi olumsuz etkileyebilir. Üçüncüsü, tekstil ve giyim endüstrisinin çevresel etkileri konusunda hükümetlerin ve tüketicilerin artan endişeleri, pamuk talebini etkileyecek daha sıkı düzenleme ve standartlarla sonuçlanabilir.

Arz tarafındaki belirsizliğin ana kaynağı iklim değişikliği ve haşere istilası gibi doğal risklerdir. Ayrıca pamuk piyasalarında devlet politikaları da önemli bir rol oynamaktadır. Örneğin, girdi sübvansiyonlarındaki ve pazar erişimindeki değişiklikler sektörün performansını değiştirebilmektedir.

Güncel Piyasa Hareketleri

Verim ve ekim alanlarındaki artış üretim miktarındaki devam eden artışı desteklemektedir.

Küresel ham pamuk tüketiminin 2022/23 sezonunda (Ağustos/Temmuz) son on yılın en düşük seviyesine gerilemesi beklenmektedir. Hindistan ve Pakistan gibi önde gelen pamuk tüketicilerinden bazılarının lif talebinde büyük düşüşler yaşanması beklenmektedir. Küresel ekonomik belirsizlik ve enflasyon artışı sonucu tüketimde beklenen düşüş, pamukla ilgili ürünlere olan küresel talebi de yavaşlatacaktır. Ayrıca, ABD dolarının Asya para birimleri karşısında değer kazanması, ham pamuk tüketicilerinin büyük ölçüde ithalata bağımlı olduğu göz önüne alındığında, lif talebindeki düşüşü daha da artıracaktır.

Uluslararası pamuk fiyatları 2022/23 sezonunda önemli dalgalanmalar yaşamıştır. Küresel ekonomik toparlanmanın yanı sıra tekstil talebindeki artış, fiyatların on bir yılın en yüksek seviyesine ulaştığı Mayıs 2022'ye kadar yüksek kalmasını sağlamıştır. Haziran 2022'den itibaren küresel pamuğa olan talebin yavaşlaması sonucunda pamuk fiyatları önemli ölçüde düşmüştür. Düşüşe rağmen 2022'de fiyatlar bir önceki yılın aynı dönemine göre ortalama %38 oranında artmıştır ve bu da Hindistan ile Brezilya'da ekili alanların artmasına yol açmıştır.

Küresel pamuk üretimi, olağandışı hava koşulları nedeniyle 2022 yılında bir miktar azalmıştır. Amerika Birleşik Devletleri'nin Teksas Eyaletinde sezon başında yaşanan kuraklık, lif (mahlıç) pamuk üretiminde yaklaşık %16'lık bir daralmaya yol açarken, Pakistan'da sezon sonlarında yaşanan sel, yerel üretimi 40 yılın en düşük seviyesine düşürmüştür. Dünyanın önde gelen pamuk üreticileri olan Çin ve Hindistan'ın pamuk üretimindeki artışlar da küresel açığı kapatmaya yetmemiştir.

Dünya ham pamuk ticaretinin bir önceki sezona göre azalması öngörülmektedir. Arz tarafında ise, dünyanın en büyük ihracatçısı ABD'deki düşük performans nedeniyle ihracatın önemli ölçüde düşük olması beklenmektedir. Talep tarafında ise; küresel tekstil tüketiminin zayıflaması Vietnam, Bangladeş ve Türkiye'deki lif pamuk ithalatını önemli ölçüde azaltmıştır. Ayrıca Pakistan'da yerel para biriminin ABD doları karşısındaki sert değer kaybı ithalatı azaltırken, Çin'in ticareti 2021/22 sezonuna kıyasla istikrarlı kalmıştır.

Pazar Tahminleri

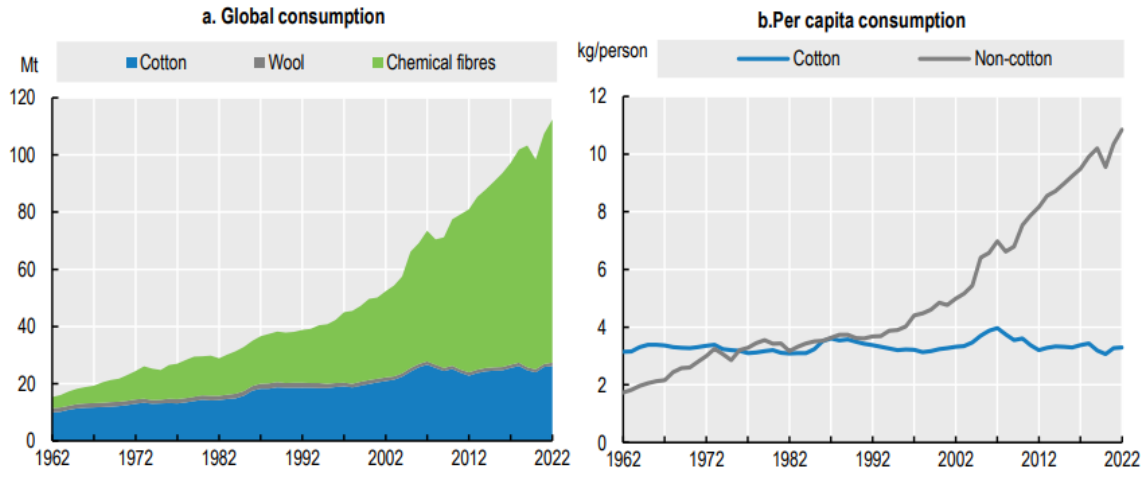
Tüketim:

Vietnam ve Bangladeş tüketimde Çin'in yerini alıyor.

Pamuk tüketimi, pamuk liflerinin fabrikalar tarafından ipliğe dönüştürülmek üzere kullanılması anlamına gelmektedir. Pamuk fabrikasının kullanımı büyük ölçüde iki ana faktöre bağlıdır: küresel tekstil talebi ve sentetik elyaflarla olan rekabet. Geçtiğimiz yıllarda tekstil elyaflarına yönelik küresel talep, özellikle düşük ve orta gelirli ülkelerdeki nüfus ve gelir artışının etkisiyle keskin bir şekilde artmıştır. Artan bu talep büyük ölçüde kimyasal elyaflar tarafından karşılanmaktadır (Şekil 2, panel a). Sentetiklerin pamuğa kıyasla dayanıklılık, kırışma direnci, nem emicilik ve rekabetçi fiyatlar gibi çeşitli avantajları mevcuttur. Bu durum tekstil imalat endüstrisinin pamuk lifi yerine sentetik tercihini artırmıştır. Sonuç olarak, küresel doğal elyaf tüketimi 2007'de 26,5 milyon tonla zirvesini yaşamıştır. 2020-22 yıllarında ise 24,4 milyon tonlara gerilediği görülmektedir.

1990'lı yılların başlarından itibaren pamuk dışı elyaflar tekstil endüstrisinde sağlam bir zemin kazanmıştır. 2022 yılında kimyasal elyafların pazar payı %76,7'ye ulaşırken, pamuğun payı %23,3'e gerilemiştir. Benzer şekilde, pamuk dışı elyafların kişi başına tüketimi, pamuk elyaflarının kişi başına tüketimini büyük ölçüde geride bırakmıştır ve güçlü bir şekilde artmaya devam etmektedir. Buna karşılık, kişi başına pamuk tüketimi zaman içinde sabit kalmış ve son yıllarda düşüş eğilimi göstermiştir (Şekil 2, panel b)

Şekil 2. Tekstil elyaf tüketimindeki tarihsel eğilimler

Kaynak: ICAC Dünya Tekstil Talebi Tahminleri, 2023

Küresel pamuk kullanımı esas olarak pamuğun gelişmekte olan ekonomilerdeki durumuna bağlıdır.

Bu bölgelerde tüketim daha düşük, gelir duyarlılığı daha yüksektir. Ancak gelirleri ve nüfuslarının artacağı öngörüldüğünden, küresel pamuk talebi üzerinde yukarı yönlü bir baskı oluşturacakları tahmin edilmektedir. Sonuç olarak, önümüzdeki on yılda pamuk ürünleri tüketimindeki küresel artışın küresel nüfus artışını biraz geride bırakması beklenmektedir. Buna paralel olarak önümüzdeki on yıl içinde, küresel iplik kullanımının yılda yaklaşık %1,8 oranında artacağı öngörülmektedir.

Pamuk liflerine olan talebin coğrafi dağılımı, doğal ve sentetik liflerin ipliğe dönüştürüldüğü iplik fabrikalarının konumuna bağlıdır. Eğrilmiş iplik endüstrisi ağırlıklı olarak daha düşük işçilik maliyetlerinin olduğu Asya ülkelerinde kurulmuştur. Çin, 1960 yılından bu yana dünyanın önde gelen pamuk tüketicisidir. Ancak, Çin'deki pamuk üretim coğrafyasındaki büyük değişiklikler, son on yılda küresel pamuk pazarlarını yeniden şekillendirmiştir. Şu anda Çin pamuğunun %90'ının Xianjiang bölgesinde üretilmesi ve fabrika-pamuk ithalatını bağlayan gümrük vergisi kotası nedeniyle, iplik üretimi yavaş yavaş diğer Asya ülkelerine kaymaktadır.

Fiyat destekleme politikalarının 2014 yılında kaldırılmasından bu yana; Çin'deki pamuk dokuma fabrikalarının pamuk tüketimi azalmaktadır. Yükselen fiyatlar, talebin pamuktan sentetik elyaflara kaymasına neden olmuştur. Benzer şekilde, artan işgücü maliyetleri ile daha katı işgücü ve çevre düzenlemeleri sonucunda meydana gelen yapısal değişiklikler de pamuk talebindeki düşüşe etki etmiştir. Bu durum, başta Vietnam ve Bangladeş olmak üzere diğer Asya ülkelerine yönelinmesini sağlamıştır. Eğer fabrikalarda kar marjları yüksek olursa, Çin iplikhanelerinin iplik kullanımı önümüzdeki on yıl boyunca sabit kalacaktır. Son yıllarda Çin'de iplik tüketimi, yerel pamuk fiyatlarının polyesterle karşılaştırıldığında daha rekabetçi hale gelmesi nedeniyle kaybettiği zemini yeniden kazanmıştır. Eğer kar marjları yüksek seyrederse, Çin fabrikalarının iplik kullanımı da önümüzdeki on yıl boyunca sabit kalacaktır.

Hindistan'da rekabetçi işgücü maliyetleri, sektöre verilen devlet desteği ve büyüyen tekstil sanayiinin pamuk kullanımında sürekli bir artışa yol açması beklenmektedir. Ülkenin tekstil endüstrisi ağırlıklı olarak pamuğa dayalı olduğundan pamuk Hindistan ekonomisinde önemli bir rol oynamaktadır. Ancak tekstil endüstrisi teknolojik açıdan geri kalma, yüksek girdi maliyetleri ve finansmana erişimdeki zorluklarla karşı karşıyadır. Ancak son birkaç yıldır hükümet sektördeki yatırımları teşvik etmektedir ve tekstil endüstrisinin teşviki için çeşitli programlar başlatmaktadır.

Çoklu Elyaf Düzenlemesinin (Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri'ne gelişmekte olan ülke ithalatları için ikili kotalar sabitleyen sistem) 2005 yılında aşamalı olarak kaldırılmasının, Çinli tekstil üreticilerinin lehine olması bekleniyordu. Düzenleme ile Bangladeş, Vietnam ve Endonezya gibi ülkeler, bol işgücü, düşük üretim maliyetleri ve hükümet desteklerine bağlı olarak tekstil endüstrilerinde güçlü bir büyüme yaşamıştır. Ayrıca, Amerika Birleşik Devletleri-Çin ticaret anlaşmazlığının tırmanması, Bangladeş ve Vietnam'da ilave fabrika kullanımını teşvik etmiştir. Vietnam örneğinde, bu kısmen 2007'de Dünya Ticaret Örgütü'ne katılımlarından ve özellikle doğrudan yabancı yatırımlardan (DYY) kaynaklanmıştır.

Vietnam, Bangladeş ve diğer Orta Asya ülkelerinde tekstil endüstrisinin yükselişiyle birlikte Çin'in pamuk üretimindeki yapısal değişiklikler, son yıllarda iplik tüketimini artırmıştır. Önümüzdeki on yılda da bu artışın süreceği öngörülmektedir. Vietnam, iplik kullanımını en çok artıran ülke pozisyonunda bulunmaktadır. Avrupa Birliği ile Serbest Ticaret Anlaşması'nın (FTA) 2020'de onaylanmasının bu duruma daha da katkı sağlaması beklenmektedir. Bangladeş ve Endonezya'da yerli hazır giyim ve tekstil endüstrilerinin artan iplik ve kumaş talebi, yeni iplik tesislerine yatırım yapılmasını veya mevcut fabrikaların üretim kapasitesinin artırılmasını teşvik etmektedir. Dolayısıyla pamuk lifi tüketimlerinin sırasıyla yıllık %3,4 ve %3,2 oranında artması beklenmektedir.

Üretim:

Verimdeki iyileşmeler üretimde artışa katkı sağlamaktadır ancak sürdürülebilir üretim asıl endişe olmaya devam etmektedir.

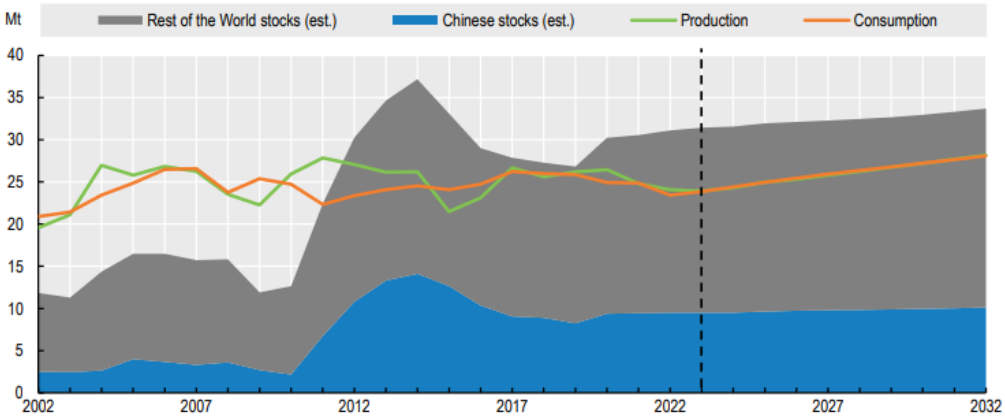
Pamuk, hem kuzey hem de güney yarımkürede subtropikal ve mevsimsel olarak kuru tropik bölgelerde yetiştirilmektedir. Ancak dünya üretiminin çoğu ekvatorun kuzeyinde gerçekleşmektedir. Lider Üretici ülkeler Hindistan, Çin, ABD, Brezilya ve Pakistan'dır. Bu ülkeler 2032 yılında toplam küresel üretimin yaklaşık %78'ini oluşturacaktır (Şekil 1).

Küresel pamuk üretiminin istikrarlı bir şekilde büyümesi ve 2032 yılına kadar baz döneme göre %12 artışla 28 milyon tona ulaşması bekleniyor (Şekil 3). Öngörülen artış çoğunlukla başlıca pamuk üreticilerindeki büyümeden kaynaklanacak: ABD küresel artışın yaklaşık %29'unu karşılayacak, onu Hindistan (%25) ve Çin (%7) takip edecek. Genel olarak, pamuk üretimindeki kazanımlar ağırlıklı olarak yüksek verimden ve daha az oranda da hasat edilen alandaki genişlemeden kaynaklanmaktadır.

Ortalama küresel verimin baz döneme göre %8 oranında artacağı öngörülmektedir. Genetikteki gelişmeler, iyi tarım uygulamaları ve hassas tarımı destekleyen dijitalleşme gibi faktörler, üretkenliğin ve sürdürülebilirliğin artırılmasına önemli

ölçüde katkıda bulunacaktır. Geçtiğimiz yirmi yılda, ortalama verimler değişkenlik göstermemiştir. Bu da bazı büyük üreticilerde verimin sabit veya azalmakta olduğunu göstermektedir. Pamuk ekim alanlarının ise baz döneme göre %4 oranında genişleyeceği öngörülmektedir.

Şekil 3. Dünya Pamuk Üretimi, Tüketimi ve Stok Miktarı

Kaynak: OECD/FAO (2023), "OECD-FAO Tarımsal Görünüm" OECD Tarım istatistikleri, http://dx.doi.org/10.1787/agr-outl-dataen.

Önümüzdeki on yılda Hindistan üretiminin yılda yaklaşık %2,5 oranında artacağı tahmin edilmektedir. Pamuk halihazırda ekim alanı için soya fasulyesi ve bakliyat gibi diğer mahsullerle rekabet ettiğinden, bu artış ekim arazilerinin genişlemesinden ziyade verimdeki artıştan kaynaklanacaktır. Ham pamuk verimliliği son yıllarda sabit kalmıştır. Pamuk üreticileri olumsuz hava koşulları, zararlılar ve hastalıklar gibi çeşitli engellerle mücadele etmektedir. Üstelik pamuk geleneksel olarak küçük çiftliklerde yetiştirilmektedir ve bu da yoğun tarım teknolojilerinin benimsenmesine engel olmaktadır. Bununla birlikte, yerli hazır giyim sektöründen artan bir talep söz konusudur. Bu da sektöre yönelik yatırımları teşvik etmektedir. Genel Görünüme göre; akıllı mekanizasyon, çeşit geliştirme ve haşere yönetimi uygulamaları verimi arttıracaktır. Bununla birlikte, iklim değişikliğinin yarattığı riskler verim artış potansiyelini zayıflatabilir.

Çin pamuğu şu anda dünya ortalamasının iki katı oranla; en yüksek verimle (2020-22'de ortalama 1,90 ton/ha) üretilmektedir. Geçtiğimiz yirmi yılda, Çin'deki pamuk ekim alanları değişen hükümet politikaları nedeniyle azalmıştır. Ancak 2016 yılından bu yana bu trendin yavaşladığı görülmektedir. Görünüm döneminde, pamuk ekim alanlarının yıllık %0,4 oranında azalması beklenmektedir.

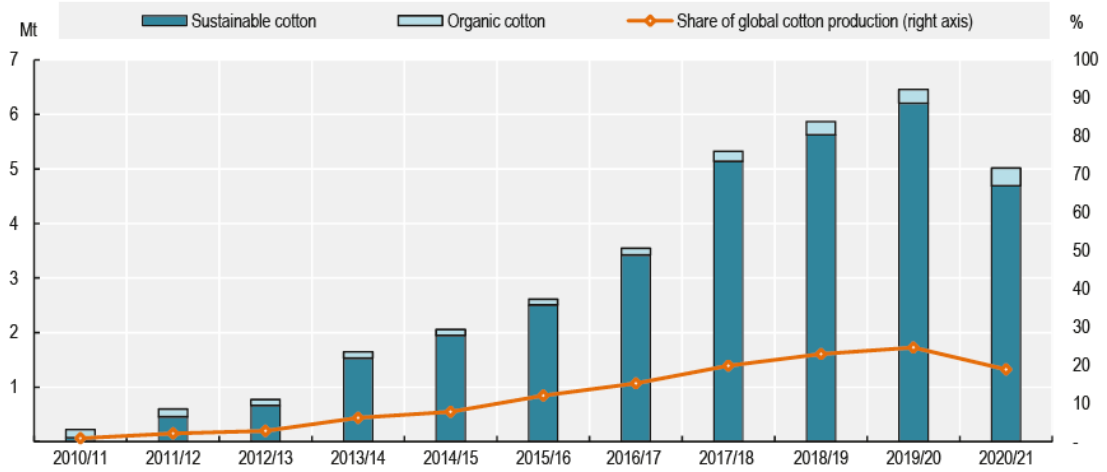
Brezilya'da pamuk, kısmen soya fasulyesi veya mısırla dönüşümlü olarak, ikinci ürün olarak yetiştirilmektedir. Son zamanlarda Brezilya'nın ana ekim alanlarında üretim

güçlü bir şekilde artmıştır. Pamuk üretiminin yıllık %3,9 oranında artması öngörülmektedir. Üretim artışları çoğunlukla yükselen verimden ve genetiği değiştirilmiş tohum ve gübrelerin kullanımından kaynaklanmaktadır. Pamuk yetiştirme kapasitesine yapılan son yatırımların ve yeni ekipmanların satın alınmasının önümüzdeki yıllarda üretimi artırması beklenmektedir. Ekim alanı konusunda başta soya fasulyesi olmak üzere diğer mahsullerle olan rekabeti hangi emtianın daha karlı olduğu belirleyecektir.

Sürdürülebilirlik konusu pamuk piyasasında önemli bir role sahip ve orta vadede pazarı etkilemeye devam edecektir. İklim değişikliğinin etkileri ve sosyo-çevresel konulara ilişkin artan endişeler nedeniyle, tedarik zinciri boyunca sürdürülebilirliği teşvik etmek için yeni girişimler başlatılmıştır. Mevcut standartlar arasında dünya çapında en çok kullanılan standart Better Cotton'dır. 2021 yılında dünya genelinde sürdürülebilir pamuk üretimi, toplam küresel pamuk üretiminin %20'sine ulaşmıştır (Şekil 4). Alternatif strateji ve standartlar iklim değişikliğinin etkilerini hafifletmek için üreticileri daha iyi tarım uygulamalarına yönlendirmektedir.

Standartlar tekstil markalarına ve perakendecilere, pamuk girdilerini tanınmış ve sertifikalı sürdürülebilir üreticilerden temin etmeleri konusunda rehberlik sağlamaktadır. Markaların taahhütleri ve genç nüfus arasındaki farkındalığın etkisiyle daha sürdürülebilir pamuğa olan talebin artmaya devam etmesi beklenmektedir. Bu nedenle, sürdürülebilir pamuk ürünlerinin tüketimine yönelik artan talep, toplam pamuk üretiminin yaklaşık %84'ünün halihazırda sürdürülebilir standartlara uygun olduğu Brezilya gibi ülkelerde pamuk üretimini artıracaktır. Cotton Made in Africa (CMIA) gibi programların küresel sürdürülebilir üretimin %13'ünü oluşturması nedeniyle Sahra Altı Bölgesi'nin de bu akımdan fayda sağlaması beklenmektedir.

Şekil 4. Sürdürülebilir ve Organik Pamuğun Dünyadaki Evrimi

Kaynak: 2022 yılı organik pamuk piyasası raporu ve 2021 yılı Better Cotton yıllık raporu

Ticaret:

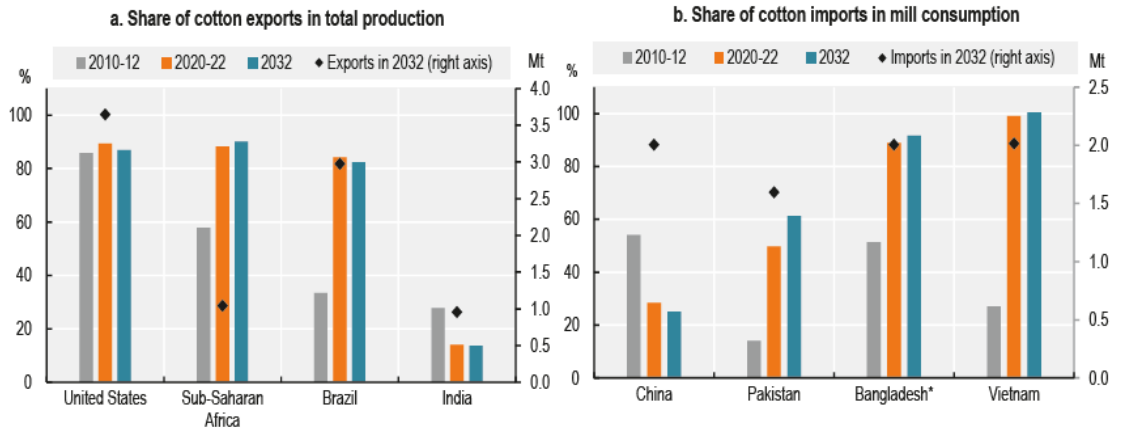
Bangladeş ve Vietnam'ın ithalata dayalı bir iplik tüketimi söz konusuyken dünya pamuk piyasası da büyük oranda ticarete dayalıdır.

Dünya pamuk ticaretinin önümüzdeki on yılda istikrarlı bir şekilde genişleyeceği ve 2032'de baz döneme göre %16 artışla 11,2 milyon tona ulaşacağı öngörülmektedir. Bu artış özellikle, büyüyen tekstil sektörlerini desteklemek için pamuğun neredeyse tamamını ithalattan sağlayan başta Vietnam ve Bangladeş olmak üzere Asya ülkelerinin iplik kullanımındaki önemli artıştan kaynaklanmaktadır. 2032 yılına kadar Çin'deki ithalatın %7 azalarak 2 milyon ton olarak gerçekleşmesi öngörülmektedir. Son on yılda ekim alanlarının konumunda meydana gelen kaymalar, Çin pamuk pazarını yeniden şekillendirmiştir. İplik fabrikaları ve pamuk tarlaları arasındaki mesafe ve ithalata uygulanan tarife oranı kotası nedeniyle, Çin tekstil endüstrisi ham pamuk ithalatı yerine iplik ithalatı yapmaya başlamıştır. Sonuç olarak, lif talebi diğer Asya ekonomileri tarafından absorbe edilmiştir (Şekil 5, panel b).

ABD, görünüm dönemi boyunca dünyanın en büyük ihracatçısı olarak kalmaya devam edecektir. ABD'nin ihracatı, 2016'da en düşük seviyesini yaşadıktan sonra son yıllarda istikrar kazanmıştır. Dünya ticaretindeki payının 2032 yılında %33'e (yaklaşık 3,6 milyon ton) ulaşacağı tahmin edilmektedir. Çin, tekstil endüstrisindeki büyük değişikliklere rağmen ABD'nin ana ticaret ortağı olmaya devam etmektedir. Orta vadede Çin'e ihracat hacminin düşeceği, diğer Asya ekonomilerinde ise bir miktar artış olacağı öngörülmektedir.

Brezilya'nın ihracatının önümüzdeki on yılda güçlü bir şekilde artması ve ülkenin 2032 yılına kadar ikinci en büyük ihracatçı ülke konumunu pekiştirmesi beklenmektedir. Sahraaltı Afrika'nın ise Brezilya'yı takip etmesi beklenmektedir (Şekil 5, panel a). Sahraaltı Afrika'da pamuk, ülkenin toplam ihracatının yaklaşık %13'ünü oluşturan önemli bir üründür. Genel olarak bölgedeki pamuk üretimi, ekim alanlarının genişlemesi ve verimdeki iyileşmeler nedeniyle son birkaç yılda artış göstermiştir.

Şekil 5. Pamuk Üretim ve İplik Tüketim Yüzdeleri

*Not: * İplik tüketimini ve Kamboçya, Myanmar, Butan ve Nepal gibi diğer ülkelerden yapılan ithalatları içermektedir.*

Kaynak: OECD/FAO (2023), "OECD-FAO Tarımsal Görünüm", OECD Tarım istatistikleri, http://dx.doi.org/10.1787/agr-outl-dataen .

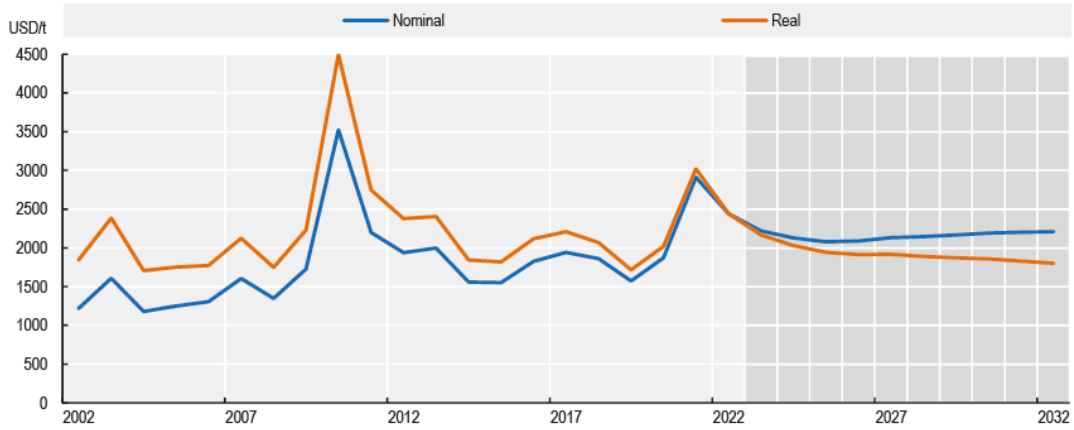
Sahra Altı Afrika ihracatının yıllık %1,9 civarında artmaya devam etmesi öngörülmektedir. Önümüzdeki on yılda Güney ve Güneydoğu Asya ana ihracat noktaları olacaktır. Ayrıca Etiyopya gibi ülkelerde tekstil ve hazır giyim sektörü; uygun ekonomik koşullar, doğrudan yabancı yatırım akışları ve devlet yatırımlarıyla desteklenerek genişlemektedir.

Fiyatlar:

Uluslararası pamuk fiyatları orta vadede reel olarak düşecek.

Uluslararası pamuk fiyatlarının reel olarak orta vadede bir miktar düşüş eğilimi göstermesi öngörülmektedir (Şekil 6). Fiyatlar, tüketici tercihlerindeki değişikliklerin yanı sıra sentetik elyaflardan kaynaklanan rekabetten etkilenmeye devam edecektir. Polyesterin fiyat açısından rekabetçi hale geldiği 1970'li yılların başından itibaren pamuk fiyatları polyester fiyatlarını takip etme eğiliminde olmuştur. Örneğin, pamuk fiyatları 1972 ile 2009 yılları arasında polyester sentetik lif fiyatlarının yalnızca %5 üzerindeydi. Ancak 2010'dan bu yana pamuk fiyatları nominal olarak polyester fiyatının neredeyse %40 üzerindeydi. Geçtiğimiz yıl pamuk fiyatları polyester fiyatlarından daha hızlı arttı ve bu da daha geniş bir fiyat farkına yol açmıştır. Ancak bu iki fiber türü arasındaki göreceli rekabet gücünün projeksiyon dönemi boyunca büyük ölçüde değişmeyeceği öngörülmektedir.

Şekil 6. Dünya Pamuk Fiyatları

Not: Reel fiyatlar, ABD GSYİH deflatörü (2022=1) tarafından deflate edilen nominal dünya fiyatlarıdır. Referans pamuk fiyatı Cotlook A Endeks fiyatıdır, Orta 1 1/8", CFR Uzak Doğu limanları. Gösterilen veriler sezon ortalamasını (Ağustos/Temmuz) temsil etmektedir.

Kaynak: OECD/FAO (2023), "OECD-FAO Tarımsal Görünüm" OECD Tarım istatistikleri, http://dx.doi.org/10.1787/agr-outl-dataen .

Riskler ve Belirsizlikler:

Politikalar ve genetiğin rolü endişe oluşturmaktadır

Gelişmekte olan ekonomilerde; ekonomik büyüme ve kentleşme, kişi başına düşen tekstil talebini etkileyen temel etkenler olmaya devam edecektir. Tekstil ürünlerine yönelik talep eğilimleri, pamuk liflerine olan talebi önemli ölçüde etkileyecektir. Tekstil ve hazır giyim tüketimi, gıda ürünleri tüketimine kıyasla gelire daha fazla duyarlı olduğundan, Görünüm'de varsayılan ekonomik koşullardan sapmalar, küresel pamuk tüketimi, üretimi ve ticaret tahminlerinde önemli değişikliklere yol açabilecektir.

Tahminlerin 2022 yılında enerji fiyatlarında kaydedilen artıştan etkilenmesi muhtemeldir. Ayrıca, mevcut yüksek enflasyon ve faiz artışlarının da etkisiyle mevcut makroekonomik koşullar kısa vadeli yatırım kararlarında önemli rol oynayacaktır. Ayrıca pamuk ithalatına büyük oranda bağımlı olan Asya ülkeleri için ABD dolarının Asya para birimleri karşısında değer kazanması da yakın gelecekte pamuk piyasasını etkileyecektir.

Tahminleri etkileyen diğer talep trendleri arasında, düşük kaliteli tekstil ve tekstil dışı ürün üreticilerine hammadde sağlayan rekabetçi bir ikincil pazar yaratan geri

dönüşümlü tekstil endüstrisi yer almaktadır. Bu trend pamuğa olan talebi olumsuz etkileyebilecektir. Tekstil ve hazır giyimin çevresel etkileri konusunda hükümetlerin ve tüketicilerin artan endişeleri de pamuğa olan talebi etkileyecektir. Ancak diğer yandan, tedarik zincirlerinde sürdürülebilirlik standartlarının daha fazla benimsenmesi pamuğa olan talebi canlandırabilecektir.

Diğer ürünler gibi pamuk üretimi de zararlılara, hastalıklara ve iklim değişikliğine karşı hassastır. Kuraklıklar, seller ve diğer olumsuz hava koşullarının sıklığı artabilir. Son yirmi yılda birçok ülkede verim artışı yavaşlamıştır. Genetik ve gen düzenlemede beklenenden daha hızlı gelişmeler olması ve daha iyi haşere yönetimi, Görünüm'deki öngörülerden daha yüksek verim artışına yol açabilir. Ancak bu tür yeniliklerin geliştirilmesi ve uygulanması zaman alır ve genetiği değiştirilmiş pamuk tartışmalı bir konudur. Burkina Faso'da 2008 yılında genetiği değiştirilmiş bir pamuk çeşidi olan Bt pamuğun piyasaya sürülmesi, yeşil kurtlarla mücadelede etkili oldu ancak elyaf uzunluğunun kısalmasına (ve dolayısıyla daha düşük kaliteye) yol açmıştır. Bu durum, hükümetin 2015 yılında Bt pamuğunu aşamalı olarak kaldırmasına yol açmıştır.

Politikalar aynı zamanda küresel pamuk piyasalarında da önemli bir rol oynamaktadır. Görünüm'deki varsayımların haricinde, yerel tekstil endüstrilerine olan destek veya sübvansiyon gibi politikalar ortaya konan tahminleri etkileyebilecektir. Ticaret politikaları ve jeopolitik gerilimler de lif piyasalarının gelişimini etkilemektedir. Örneğin, mevcut ABD-Çin anlaşmazlığı ve ABD'nin Haziran 2022'de yürürlüğe giren Uygurları zorla çalıştırmayı önleme yasası önemli sonuçlar doğurmuştur ve Çin'deki tedarik zincirinde aksamalara neden olmuştur. Son olarak; sosyal, ekonomik ve çevresel sürdürülebilirlikle ilgili konular (örneğin, Ürünün Çevresel Ayak İzi (PEF) ve Avrupa Birliği'nde Sürdürülebilir Döngüsel Tekstiller Stratejisi) birçok ülkede tüketiciler, endüstri ve politika yapıcılar için giderek daha önemli hale gelmektedir.

Örneğin birçok Doğu Afrika ülkesinin ikinci el giysi ithalatını kısıtlamaya yönelik kararları tüketimi etkileyen politika önlemleri arasında yer almaktadır. Bu durum pamuk tüketimini artırabilecek ve Afrika'da daha fazla katma değeri teşvik edebilecektir. Batı Afrika'da hükümet ve özel sektör, ülkeler genelinde pamuk işleme kapasitelerinin artırılmasına yönelik çaba göstermektedir.

Notlar:

1. Bkz. https://bettercotton.org/who-we-are/our-aims-strategy/2030-strategy/ ve https://textileexchange.org/2025-sustainable-cotton-challenge/ .

2. Uygur Zorla Çalıştırmayı Önleme Yasası, Çin'in Xianjiang bölgesinde üretilen malların ithalatını yasaklıyor. İthalatçının bu bölgeden gelen malların zorla çalıştırılarak üretilmediğini açıkça kanıtlaması gerekmektedir.